

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ЮРИЙ ГАГАРИН"
гр. Смолян, ул. "Георги Кирков" 10, тел: 0301/69743, e-mail:
petoou sm@abv.bg

Утвърждавам:

Директор:.....

/ И. Дюлгерова/

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И
ЗА
ПРИБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ
УЯЗВИМИ ГРУПИ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2023/2024
ГОДИНА

Програмата е приета на Педагогически съвет – Протокол № 10/12.09.2023г.

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността. Постигането на стандарта за приобщаващо образование изисква осигуряването на диференцирана грижа, педагогически подходи, съобразени с възрастовите особености, превенция на ранното напускане на училище, навременно систематизиране на наличната информация, с цел да се организира и оптимизира учебният процес, съобразно потенциала на учениците.

Основно училище „Юрий Гагарин“ работи за осъществяването на успешно приобщаващо образование и постигане на крайната цел – създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, нарушения в развитието, или тежки заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

ПРИНЦИПИ

Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурсите на всяко дете за активното му участие в училищната общност. Базира се на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;

- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.
- Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученика, семейството, партньорските организации и Училищно настоятелство;
- Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование, съобразно потребностите на учениците.

ВИЗИЯ

Програмата за предоставяне на равни възможности за приобщаване на ученици от уязвими групи се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности
- да развиват творческите си заложби и способности
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот
- училището да се утвърди като конкурентно способен и привлекателен център за всички ученици.

Програмата е насочена към най-уязвимите групи ученици в ОУ „Юрий Гагарин“:

- ученици, изложени на риск от отпадане, поради липса на мотивация за учене;
- ученици, диагностицирани със специални образователни потребности;
- ученици с хронични заболявания;
- ученици с изявени дарби;
- сираци или деца лишени от родителска грижа по други причини

ОСНОВНА ЦЕЛ: Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище.

Осигуряване на равен достъп до качествено образование и развитие на потенциала на всеки ученик, с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

Постигането на тази цел изисква определяне на уязвимите групи деца и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях. На учениците в ОУ „Юрий Гагарин“ се предоставя обща и при необходимост – допълнителна подкрепа за личностно развитие. Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

ПОДЦЕЛИ:

1. Пълноценна социализация на ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.

ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

Предоставяне на равни възможности за приобщаване на ученици от уязвими групи е социален и педагогически проблем. Причините за това са комплексни.

В социален аспект причини за появата им могат да се търсят:

- Етническа принадлежност
- В семейната среда
- В мотивацията на учениците за учебен труд
- В слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда
- Здравословни проблеми

В педагогически аспект причини за появата им могат да се търсят:

- Липса на интерес или слаби постижения поради неразбиране
- Нежелание за посещение на учебни занятия поради чувство на отчужденост
- Лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище.

Предприемане на мерки за превенция от ранното напускане:

1. Анализ на ситуацията в началото на учебната година.
2. Оценка на риска. Идентифициране на рискови фактори
 - Продължително отсъствие от училище
 - Проблемна семейна среда
 - Трудна адаптация към изискванията в училище

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Осигуряване на ефективна, качествена и достъпна подкрепа за ученици от уязвими групи, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот, като се фокусира върху:

- разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците;

- съчетаване на класни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- работа с талантиливи деца;
- работа с деца в неравностойно социално положение;
- работа с деца със специални образователни потребности;
- работа с деца с различна етническа принадлежност;
- уютна и функционална образователна среда;

Програмата за предоставяне на равни възможности за приобщаване на ученици от уязвими групи включва дейности на ниво училище и на ниво клас.

На ниво училище:

На ниво училище подкрепата е насочена към комуникацията и сътрудничеството между различните педагогически специалисти, създаването на екипна работа, консултиране и обмен за начини на работа. По този начин подкрепата е първоизточник за планиране на обучението в класната стая, за изграждане на връзки между различните професионалисти и формиране на професионалната общност на училището.

- Разпознаване и приемане всички гледни точки, независимо от раса, пол и социален статут.
- Достъпност на физическата среда и улесняване на мобилността на учениците.
- Запознаване на учениците с правилата на поведение в училището и публични места.
- Премахване на усещането за негативен обществен отговор и липса на приемане от общността
- Осигуряване на безопасност на учениците в училището
- Приемане от общността и подкрепа на отношението на общността към детето/семейството. Използване на общността и местните организации, за създаване на подкрепяща система за родителите. Родителската група е една много важна структура, която позволява на родителите да си помагат и да се подкрепят взаимно, когато се сблъскват със социален натиск.
- Добрата организация за участието на учениците, намалява изолацията им и дава възможност те да са заедно с другите. Осигуряването ѝ изисква спазване на основни правила, индивидуален подход и съобразяване с точните и конкретни нужди на децата от класа.

На ниво клас:

Подкрепата се изразява в диференцирането на подходи за обучение, които дават различни и равни възможности за групиране на потребностите на учениците и насочване на обучението в най-голямо съответствие с тях.

- Прилагане на различните стилове за учене работата.
- Прилагане на извънкласни и извънучилищни дейности, с цел привлекателно училище.
- Създаване на правила и етичен кодекс на класа.
- Приемане на правила за реда на насочване на ученик за подкрепа и помощ.
- Приемане на различието като ресурс за формиране и развитие на личността на ученика и формиране на качества, като: емпатия, съпричастност, взаимопомощ, подкрепа;
- Запознаване на родителите с правилата, реда и процедурите в училище и клас.
- Определяне на подходи и форми на работа с ученика, както и темите от учебното съдържание. Ориентири в тази задача са:
 - наблюденията
 - оценката на потребностите на ученика от специалистите в училище
 - педагогическият опит и подготовката на учителя
- Изготвяне на адаптирана индивидуална програма за конкретния ученик, която да следва интересите на ученика и да осигури равностоеен обучителен опит, като е съобразена с учебната програма на клас.

Заклучение: За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и цялата училищна общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Мисия: Превръщане на училището в модел за толерантност и в решаващ фактор за мултикултурно възпитание на младите хора като бъдещи граждани на Обединена Европа.